

**BADANIE I OCENA NADZORCZA TOWARZYSTW
FUNDUSZY INWESTYCYJNYCH – WYCIĄG Z
PODRĘCZNIKA BION DLA PRACOWNIKÓW
NADZORU NAD TOWARZYSTWAMI FUNDUSZY
INWESTYCYJNYCH**

WARSZAWA, 2016 r.

SPIS TREŚCI

1.	Koncepcja oceny BION Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych.....	3
2.	Obszary oceny	3
2.1.	Obszar ryzyka	3
2.2.	Ryzyko kredytowe	3
2.3.	Ryzyko rynkowe	5
2.4.	Ryzyko operacyjne.....	5
2.5.	Ryzyko trudnomierzalne	7
3.	Wymogi kapitałowe.....	8
4.	Zarządzanie i kierownictwo podmiotem	8
5.	Ocena końcowa	10
6.	Załącznik – kryteria wykorzystywane w ocenie BION	13
6.1.	Ryzyko netto	13
6.1.1.	Ryzyko kredytowe	13
6.1.2.	Ryzyko rynkowe	14
6.1.3.	Ryzyko operacyjne	14
6.1.4.	Ryzyko trudnomierzalne	20
6.2.	Adekwatność kapitałowa	21
6.3.	Zarządzanie podmiotem	22

1. Koncepcja oceny BION Towarzystw Funduszy Inwestycyjnych

Badanie i Ocena Nadzorcza (BION) towarzystw funduszy inwestycyjnych (TFI) opiera się na ujednoczonym podejściu do podmiotów nadzorowanych przez KNF we wszystkich sektorach rynku finansowego.

BION jest procesem wykorzystującym wszelkie dostępne informacje posiadane przez nadzór na temat towarzystwa funduszy inwestycyjnych (TFI) oraz funduszy inwestycyjnych, którymi zarządza TFI, w tym informacji uzyskanych w wyniku czynności związanych z licencjonowaniem, analizy z za biurka i czynności kontrolnych na miejscu w towarzystwie, mającym na celu:

- ocenę ryzyka TFI,
- ocenę jakości procesu identyfikacji, oceny i zarządzania poszczególnymi typami ryzyk w działalności towarzystwa,
- ocenę zgodności działania TFI oraz funduszy przez nie zarządzanych z odpowiednimi przepisami prawa i regulacjami ostrożnościowymi,
- identyfikację nieprawidłowości w prowadzonej przez towarzystwo i fundusze działalności.

Proces BION swoim zakresem obejmuje analizę i ocenę ryzyka TFI, założeń oraz metod zarządzania ryzykiem w TFI, a także ocenę jakości i efektywności procesu zarządzania ryzykiem w TFI, w tym ocenę jakości zarządzania funduszami inwestycyjnymi w oparciu o ustalenia nadzorcze. Ocenie podlegają również obszary adekwatności kapitałowej oraz zarządzania podmiotem.

Okresem podstawowym, w którym nadawane są oceny BION jest okres roczny. Przyjmuje się 4-stopniową skalę ocen cząstkowych oraz 4-stopniową skalę oceny końcowej BION (gdzie 1 oznacza najmniejszą ekspozycję na ryzyko, a 4 największą ekspozycję na ryzyko).

2. Obszary oceny

2.1. Obszar ryzyka

W ramach obszaru ryzyka ocena BION obejmuje cztery główne kategorie ryzyka: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, ryzyko operacyjne oraz ryzyko trudnomierzalne.

2.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe – ryzyko nieoczekiwanego niewykonania zobowiązania lub pogorszenia się zdolności kredytowej zagrażającej wykonaniu zobowiązania.

TFI ponosi ryzyko kredytowe w związku z możliwością całkowitej lub częściowej utraty wartości udziałów w innych podmiotach lub utraty wartości zakupionych papierów wartościowych, z powodu pogorszenia się sytuacji finansowej ich emitentów.

W ramach ryzyka kredytowego można wyróżnić następujące podkategorie:

- ryzyko kontrahenta – związane jest z każdą transakcją, w której wierzycielem jest TFI,
- ryzyko inwestycji w podmioty zależne – związane jest z inwestycjami w jednostki zależne, stowarzyszone i współkontrolowane,
- ryzyko kraju – wpływ ryzyka makroekonomicznego i politycznego na wszystkie aspekty działalności w danym kraju,

- ryzyko rozliczeniowe – ryzyko, że dana transakcja nie zostanie rozliczona w oczekiwany terminie, na skutek niewywiązania się kontrahenta z warunków transakcji.

Powyższa lista podkategorii ryzyka kredytowego nie jest w żadnym wypadku zamknięta i TFI może określać własne podkategorie dot. danego rodzaju ryzyka.

Zgodnie z treścią art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy z dn. 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych („Ustawa”), TFI co do zasady nie mogą udzielać pożyczek, poręczeń i gwarancji, z wyjątkiem pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

W przypadku towarzystwa funduszy inwestycyjnych zarządzającego jedynie sekurytyzacyjnym funduszem inwestycyjnym zamkniętym, dopuszcza się udzielanie poręczeń za zobowiązania funduszu sekurytyzacyjnego zarządzanego przez to towarzystwo oraz udzielanie pożyczek takiemu funduszowi.

Ponadto zgodnie z art. 65 ust. 6 Ustawy, towarzystwo może nabyć pulę wierzytelności lub prawa do świadczeń z tytułu puli wierzytelności, w celu ich wniesienia do funduszu zamkniętego pod warunkiem wypełnienia warunków określonych w art. 65 ust. 6 pkt 1-3 Ustawy.

Dodatkowo, ryzykiem kredytowym objęte są również lokaty bankowe, na których towarzystwa funduszy inwestycyjnych utrzymują swoje środki.

Na bazie dotychczasowej praktyki nadzorczej można stwierdzić, że ryzyko kredytowe w działalności TFI jest niewielkie i w praktyce odnosi się głównie do inwestycji w podmioty zależne.

W związku z powyższym ocena ryzyka kredytowego w odniesieniu do TFI skupia się na ocenie struktury należności TFI oraz ocenie struktury aktywów TFI, z uwzględnieniem profilu ich płynności. Dla potrzeb oceny BION wyodrębnione zostały 2 rodzaje profili płynności lokat: aktywa finansowe oraz aktywa finansowe niepłynne.

Aktywa finansowe towarzystwa funduszy inwestycyjnych to aktywa w postaci:

- środków pieniężnych,
- papierów wartościowych,
- udziałów,
- jednostek i tytułów uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
- wierzytelności, prawa do świadczeń z tytułu wierzytelności, prawa, o których mowa w art. 147 ust. 1 określone w art. 65 ust. 6 Ustawy,
- należności z tytułu wierzytelności, praw do świadczeń z tytułu wierzytelności, praw o których mowa w art. 147 ust. 1 Ustawy określone w art. 65 ust. 7 Ustawy.

Do **finansowych aktywów niepłynnych** zaliczane są:

- udziały lub akcje spółek wymienione w art. 65 ust. 2 pkt. 6,7 i 9 Ustawy,
- jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne nabywane w trybie art. 65 ust. 2 pkt 2 i 3 Ustawy, w przypadku gdy ich udział w aktywach netto funduszu (subfunduszu) przekracza 5%,
- tytuły uczestnictwa nabywane do zbiorczych portfeli papierów wartościowych,
- akcje własne towarzystwa,
- certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusz sekurytyzacyjny, o którym mowa w art. 183 Ustawy, zarządzany przez dane Towarzystwo,
- wierzytelności, prawa do świadczeń z tytułu wierzytelności, prawa, o których mowa w art. 147 ust. 1 określone w art. 65 ust. 6 Ustawy,
- należności z tytułu wierzytelności, praw do świadczeń z tytułu wierzytelności, praw o których mowa w art. 147 ust. 1 Ustawy określone w art. 65 ust. 7 Ustawy.

Kryteria oceny zarządzania ryzykiem kredytowym obejmują przede wszystkim:

- identyfikację, pomiar i zarządzanie ryzykiem kredytowym przez TFI,
- przestrzeganie ograniczeń inwestycyjnych TFI wskazanych w art. 65 Ustawy,
- funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie przestrzegania ograniczeń inwestycyjnych TFI wskazanych w art. 65 Ustawy.

2.3. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe – ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku).

W obszarze ryzyka rynkowego można wyróżnić m.in. poniższe podkategorie ryzyka:

- **Ryzyko kursowe** – oznacza możliwość poniesienia strat na skutek zmiany kursów walutowych.
- **Ryzyko stopy procentowej** – ryzyko, na jakie narażony jest wynik finansowy lub kapitały własne TFI z powodu zmian stóp procentowych.
- **Ryzyko cen aktywów kapitałowych** – oznacza możliwość poniesienia strat na skutek zmiany ceny poszczególnych aktywów kapitałowych (akcje, obligacje, udziały w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, certyfikaty inwestycyjne i jednostki uczestnictwa).
- **Ryzyko szczególne cen instrumentów dłużnych** – oznacza możliwość poniesienia strat na skutek zmiany rentowności do wykupu lub zmiany ceny instrumentu dłużnego.

Katalog aktywów (lokat), w które może inwestować TFI został wymieniony w art. 65 Ustawy. Z dotychczasowej praktyki nadzorczej wynika, że ryzyko rynkowe w sposób bezpośredni w niewielkim stopniu przekłada się na ryzyko działalności TFI. Ograniczony katalog aktywów, w które może inwestować TFI ograniczający się *de facto* do papierów skarbowych powoduje, że dochody z nich uzyskiwane są niewielkie, a zmiany rynkowe wpływające na ich wyceny również w niewielki sposób wpływają na sytuację finansową TFI.

Ocena poziomu ryzyka rynkowego, na które narażone jest TFI skupia się przede wszystkim na:

- strukturze aktywów TFI,
- hipotetycznym wpływie wystąpienia negatywnej zmiany wartości aktywów finansowych TFI na wynik finansowy TFI.

Kryteria oceny zarządzania ryzykiem rynkowym obejmują przede wszystkim identyfikację, pomiar i zarządzanie ryzykiem rynkowym przez TFI.

2.4. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne – możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi, systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, uwzględniając również ryzyko prawne.

Na potrzeby prowadzenia oceny nadzorczej przyjmuje się poniższą systematykę i definicje ryzyka operacyjnego:

- **Ryzyko technologiczne i techniczne** – ryzyko zakłóceń działalności podmiotu wskutek zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych.
- **Ryzyko outsourcingu** – ryzyko negatywnego wpływu ze strony podmiotu zewnętrznego na ciągłość, integralność lub jakość funkcjonowania podmiotu, jego majątku lub pracowników.
- **Ryzyka nadużyć/defraudacji** – ryzyko związane ze świadomym działaniem na szkodę podmiotu przez jego pracowników lub osoby trzecie.
- **Ryzyko bezpieczeństwa** – ryzyko zakłócenia funkcjonowania podmiotu lub strat finansowych w wyniku niedostatecznej ochrony jego zasobów i informacji.
- **Ryzyko zdarzeń zewnętrznych** (ciągłości działania) – ryzyko braku możliwości prowadzenia działalności przez podmiot lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych takich jak trzęsienia ziemi, pożary, powodzie, akty terroru, brak dostępu do siedziby (miejsca prowadzenia działalności) lub mediów.

Pozostałe obszary mogą być uwzględniane przy ocenie ryzyka operacyjnego lub umieszczone w innych kategoriach ryzyka.

- **Ryzyko prawne** – ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.
- **Ryzyko utraty reputacji** – ryzyko związane z negatywnym odbiorem wizerunku podmiotu przez klientów, kontrahentów, inwestorów, akcjonariuszy, nadzorców, regulatorów oraz opinię publiczną.
- **Ryzyko podatkowe i rachunkowe** – ryzyko negatywnych skutków ekonomicznych dla podmiotu z powodu niewłaściwej (nieprawidłowej) ewidencji rachunkowej, sprawozdawczości, błędnego wyznaczenia zobowiązań podatkowych podmiotu lub ich nieterminowej zapłaty.
- **Ryzyko produktu (skarg klientów)** – ryzyko związane ze sprzedażą przez podmiot produktu (usług), który: nie spełnia wymagań i potrzeb klientów, nie jest zgodny z prawem i regulacjami, generuje dodatkowe ryzyka (dla podmiotu i jego klientów), nie ma dostatecznego wsparcia w procesach zachodzących w podmiocie, czy też pracownikach.

W celu oceny poziomu ryzyka operacyjnego brany jest pod uwagę stopień narażenia TFI na zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne, z uwzględnieniem m.in. następujących czynników:

- skala działalności TFI oraz złożoność jego struktury organizacyjnej,
- skala i częstotliwość wprowadzanych w TFI zmian infrastruktury operacyjnej,
- zlecenia podmiotom zewnętrznym czynności TFI (np. księgowość, zarządzanie funduszami, agent transferowy),
- skala negatywnych zdarzeń spowodowanych czynnikami wewnętrznymi,
- funkcjonowanie i stabilność systemów informatycznych,
- liczba uzasadnionych skarg klientów,
- terminowość realizacji zleceń klientów TFI oraz wypłaty środków im należnych,
- liczba uzasadnionych skarg klientów,
- gotowość TFI do polubownego rozwiązywania sporów z klientami,
- rotacja osób kluczowych oraz pracowników TFI,
- realizacja obowiązków informacyjnych TFI oraz funduszy zarządzanych przez TFI wobec KNF,

- funkcjonowanie odpowiednich regulacji wewnętrznych zapewniających skuteczności procesu rozpatrywania skarg klientów TFI, w tym dochowywania terminów ich rozpatrywania.

Kryteria oceny zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmują przede wszystkim:

- identyfikację ryzyka operacyjnego przez TFI,
- funkcjonowanie komórki compliance, jednostki ds. zarządzania ryzykiem, komórki audytu wewnętrznego,
- weryfikację przez TFI działalności podmiotów zewnętrznych, którym TFI powierzyło wykonywanie czynności TFI,
- istnienie i funkcjonowanie procedur w TFI.

Poza tymi kryteriami, w obszarze ryzyka operacyjnego uwzględniane mogą być także wyniki eksperckich analiz funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI. Analizy te prowadzone są dla funduszy inwestycyjnych otwartych i specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych w ramach nadzoru nad funduszami inwestycyjnymi.

2.5. Ryzyko trudnomierzalne

W przypadku TFI i zarządzanego przez nie funduszu/y inwestycyjnego, ze względu na istotne powiązania prawno-organizacyjne oraz w związku z faktem, iż fundusz inwestycyjny zawsze działa za pośrednictwem TFI, które jest jego organem, ryzyka operacyjnego funduszu nie da się wydzielić jako osobnego ryzyka w stosunku do ryzyka towarzystwa.

TFI jako odrębny podmiot posiada specyficzne ryzyka operacyjne, lecz ze względu na przepisy prawa, zgodnie z którymi to TFI odpowiada wobec uczestników funduszu za wszelkie szkody spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem swoich obowiązków w zakresie zarządzania funduszem i jego reprezentacji, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie tych obowiązków jest spowodowane okolicznościami, za które towarzystwo nie ponosi odpowiedzialności i którym nie mogło zapobiec mimo dołożenia najwyższej staranności (art. 64 ust.1 Ustawy) oraz fakt, iż powierzenie przez fundusz lub towarzystwo niektórych obowiązków osobie trzeciej nie ogranicza odpowiedzialności towarzystwa. (art. 45a ust. 5 Ustawy), finalnie to towarzystwo ponosi odpowiedzialność za funkcjonowanie zarządzanych przez siebie funduszy inwestycyjnych.

Ocena ryzyka trudnomierzalnego, na które narażone jest TFI skupia się przede wszystkim na:

- stosowaniu dźwigni finansowej w zarządzanych funduszach/subfunduszach inwestycyjnych,
- systemie zarządzania ryzykiem,
- jakości sprawozdań finansowych fundusz/subfunduszy (opinii biegłego rewidenta),
- kontroli ograniczeń inwestycyjnych funduszy/subfunduszy,
- prawidłowości wycen jednostek uczestnictwa/certyfikatów inwestycyjnych funduszy/subfunduszy oraz ewentualnych przypadków ich niedokonania,
- zapewnieniu nieprzerwanego odkupywania jednostek uczestnictwa/certyfikatów inwestycyjnych funduszy/subfunduszy.

W obszarze ryzyka trudnomierzalnego uwzględniane są także oceny eksperckie funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI. Oceny te nadawane są tym funduszom inwestycyjnym otwartym i specjalistycznym funduszom inwestycyjnym otwartym, które charakteryzują się istotnym poziomem ryzyka. Przyjęto założenie, że negatywna ocena ekspercka funduszu spowoduje obniżenie oceny za obszar ryzyka trudnomierzalnego lub obniżenie oceny zbiorczej towarzystwa. Skala obniżki jest ustalana indywidualnie w

zależności od skali wykrytych nieprawidłowości i podlega zatwierdzeniu przy zatwierdzaniu oceny zbiorczej towarzystwa.

3. Wymogi kapitałowe

W ramach analizy adekwatności kapitałowej uwzględnia się prowadzenie działalności przez TFI zgodnie z przepisami prawa, jak również dokonuje się ostrożnościowej oceny nadzorczej na bazie podstawowych wskaźników.

Obecne wymogi kapitałowe dla TFI zostały określone w ustawie o funduszach inwestycyjnych i w jasny sposób określają minimalne wymogi kapitałowe jakie powinno spełniać towarzystwo w trakcie wykonywania działalności objętej wydanym zezwoleniem.

Towarzystwo zobowiązane jest spełniać wymogi kapitału własnego na minimalnym poziomie wynikającym zarówno z art. 50 ust. 1 Ustawy jak i na poziomie minimalnym określonym w art. 50 ust. 2 Ustawy, a w razie konieczności zwiększonym o kwotę dodatkową, o której mowa w ust. 3 tego artykułu.

Przy ocenie ryzyka niezgodności TFI z przepisami dotyczącymi wymaganych kapitałów oraz jakości zarządzania tym ryzykiem wykorzystuje się poniższe wskaźniki:

- **Wskaźnik pokrycia kapitałowego (WPK)** = [Kapitał własny] / [Minimalny wymóg kapitałowy]
- **Wskaźnik udziału kapitału zakładowego w kapitale własnym (WUK)** = [Kapitał zakładowy] / [Kapitał własny]
- **Wskaźnik pokrycia roszczeń uczestników (WPR)** = [Kapitał własny] / [Wartość aktywów zarządzanych funduszy]

Ponadto, przy ocenie obszaru adekwatności kapitałowej uwzględnia się :

- kwotę wypłaconej dywidendy w relacji do kapitału własnego Towarzystwa przed wypłatą,
- wartość akcji Towarzystwa skupionych w ramach skupu akcji własnych,
- wystąpienie przypadku spadku kapitału własnego poniżej minimalnych wymogów kapitałowych.

4. Zarządzanie i kierownictwo podmiotem

Ocena funkcji zarządzania obejmuje zdolność kierownictwa towarzystwa do zapewnienia TFI stabilności finansowej, możliwości jego rozwoju oraz kontroli zgodności działalności z prawem, wymogami nadzoru i regulacjami wewnętrznymi towarzystwa. Ocena funkcji zarządzania uwzględnia także aspekty funkcjonowania rady nadzorczej TFI.

Ocena obszaru kierownictwa i zarządzania opiera się na analizie, w oparciu o posiadane informacje, następujących głównych elementów:

1. kompetencje zarządu i rady nadzorczej, system zarządzania oraz zasady ładu korporacyjnego,
2. organizacja TFI,
3. polityka kadrowa,
4. compliance (zasady zgodności),

5. wywiązywanie się towarzystwa z obowiązków informacyjnych, jakość sprawozdawczości przekazywanej do KNF, stosowanie się Towarzystwa do wytycznych, stanowisk, rekomendacji, zaleceń KNF,
6. system kontroli wewnętrznej poprzez analizę raportu z funkcjonowania kontroli zgodności działalności z prawem (compliance), analizę oświadczenia biegłego rewidenta dotyczącego systemu zarządzania ryzykiem w towarzystwie, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie sposobu, trybu oraz warunków prowadzenia działalności przez towarzystwa funduszy inwestycyjnych.

Kryteria oceny obszaru zarządzania podmiotem obejmują, m.in.:

1. Kompetencje zarządu i rady nadzorczej, system zarządzania oraz zasady ładu korporacyjnego:
 - dostosowanie struktury i składu organów towarzystwa (zarządu i rady nadzorczej) do wymogów przepisów prawa oraz wielkości i stopnia złożoności działalności prowadzonej przez TFI,
 - jednoznaczne przypisanie zakresu obowiązków i odpowiedzialności poszczególnym członkom zarządu,
 - adekwatność nadzoru sprawowanego przez radę nadzorczą,
 - dostosowanie procesu zarządzania do profilu ryzyka TFI i skuteczność działania kierownictwa towarzystwa w zakresie zarządzania kluczowymi rodzajami ryzyka - identyfikacja i ocena rodzajów ryzyka na jakie narażona jest instytucja; podejmowanie ryzyka i dokonywanie oceny ryzyka; zdolność do zapobiegania nadmiernemu ryzyku w momencie zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych,
 - rozdzielenie funkcji operacyjnych i kontrolnych w kluczowych obszarach działalności,
 - jakość współpracy z organem nadzoru,
 - wyniki finansowe prowadzonej działalności.
2. Organizacja TFI:
 - dostosowanie struktury organizacyjnej TFI do charakteru towarzystwa i strategii działania,
 - stabilność i przejrzystość struktury organizacyjnej,
 - zarządzanie zmianami w organizacji (i ich uzasadnienie),
 - jakość i kompletność regulacji wewnętrznych.
3. Polityka kadrowa:
 - dostosowywanie wielkości i struktury zatrudnienia do bieżącej i planowanej skali działalności, a także do wymogów ustawowych,
 - stabilność na kluczowych stanowiskach,
 - funkcjonowanie procedur zapewnienia ciągłości działania,
 - funkcjonowanie odpowiedniej polityki wynagradzania.
4. Współpraca z KNF
 - jakość i terminowość sprawozdawczości obligatoryjnej,
 - jakość i terminowość informacji dostarczanych do organów nadzoru,
 - stosowanie się do wytycznych, stanowisk, rekomendacji, zaleceń KNF.
5. System kontroli wewnętrznej i funkcja zgodności
 - adekwatność systemu kontroli wewnętrznej – istnienie i funkcjonowanie odpowiednich jednostek, regulacji i procedur kontrolnych; wprowadzenie ogólnych mechanizmów zapewniających efektywną kontrolę funkcjonalną (operacyjną),
 - wprowadzanie i funkcjonowanie mechanizmów kontroli wewnętrznej,

- sposób i skuteczność monitorowania realizacji zaleceń pokontrolnych, terminowość ich wykonania,
- zasady ochrony i wykorzystywania informacji przez osoby wewnętrzne,
- przyjęcie i przestrzeganie standardów etycznych w organizacji,
- zarządzanie konfliktem interesów,
- stosowanie się towarzystwa do opinii i zaleceń biegłych rewidentów, inspektora kontroli, UKNF.

5. Ocena końcowa

Celem procesu BION jest stworzenie syntetycznego wskaźnika w ramach poszczególnych obszarów ryzyka oraz uzyskanie całościowej oceny ryzyka w podmiotach nadzorowanych. Dzięki temu UKNF powinien posiadać na bieżąco informacje o sytuacji w poszczególnych segmentach rynku, a także móc szybko reagować w stosunku do podmiotów, których działalność cechuje się ponadprzeciętnym ryzykiem i może przynieść negatywne skutki dla klientów oraz całego rynku finansowego.

Ocena BION składa się z agregacji trzech komponentów: zagregowanego ryzyka netto, adekwatności kapitałowej i oceny zarządzania oraz przypisanych im wag:

$$\text{Ocena BION} = 0,50 * \text{wskaźnik zagregowany ryzyka netto} + 0,20 * \text{wskaźnik oceny adekwatności kapitałowej} + 0,30 * \text{wskaźnik oceny zarządzania}$$

W zakresie zagregowanego ryzyka netto wagi poszczególnych obszarów zostały przypisane w sposób następujący:

OBSZAR	Waga
OBSZAR RYZYKA	50%
Ryzyko kredytowe netto	5%
Ryzyko rynkowe netto	5%
Ryzyko operacyjne netto	40%
Ryzyko trudnomierzalne	50%

Ocena wymienionych trzech obszarów (tj. ryzyka netto, adekwatności kapitałowej oraz zarządzania), w uzasadnionych przypadkach, jest korygowana przez analityka na podstawie katalogu kryteriów korekty oceny BION.

Korekty ocen obszarów		
Kryterium	Obszar	Maksymalna ocena
Wakat na stanowisku Prezesa Zarządu trwa dłużej niż 1 rok.	Zarządzanie	2,5
	Ryzyko operacyjne	2,5
Występują braki w składzie Zarządu (ustawowe lub	Zarządzanie	2

statutowe), inne niż dotyczące Prezesa Zarządu, utrzymujące się przynajmniej 1 rok.	Ryzyko operacyjne	2
Wypłata dywidendy powoduje naruszenie ustawowych wymogów w zakresie kapitału własnego.	Zarządzanie	4
Biegły rewident odmówił wydania opinii/raportu lub wydał opinię/raport z zastrzeżeniem do rocznego/półrocznego sprawozdania finansowego TFI lub rocznego/półrocznego sprawozdania finansowego zarządzanego przez TFI funduszu w okresie za jaki nadawana jest ocena BION.	Zarządzanie	3,5
Biegły rewident wydał opinię/raport z objaśnieniem/uwagą do rocznego/półrocznego sprawozdania finansowego TFI lub rocznego/półrocznego sprawozdania finansowego zarządzanego przez TFI funduszu w okresie za jaki nadawana jest ocena BION, która w opinii organu nadzoru wpływa negatywnie na jakość sprawozdania finansowego.	Zarządzanie	2,5
TFI nie stosuje się do wytycznych/rekomendacji/opinii/stanowisk/zaleceń pokontrolnych organu nadzoru. Przedmiotowe kryterium może nie mieć zastosowania w sytuacji gdy brak stosowania wytycznych/rekomendacji/opinii/stanowisk/organu nadzoru lub ich stosowanie w sposób odmienny bądź niepełny zostanie odpowiednio uzasadnione a organ nadzoru uzna, że powyższe nie generuje wzrostu ryzyka w działalności TFI.	Zarządzanie	3,5
Na TFI została nałożona kara.	Zarządzanie	3,5
TFI nie posiada sformalizowanych planów ciągłości działania.	Zarządzanie	2,5
	Ryzyko operacyjne	2,5
W sytuacji, gdy analityk stwierdzi, że korekta oceny nadana na podstawie metodyki BION nie odzwierciedla w pełni faktycznej sytuacji podmiotu możliwe jest dokonanie korekty oceny obszaru w uzgodnieniu z Naczelnikiem WNBIF i po akceptacji Zastępcy Dyrektora DFI.	Zarządzanie	1,0 - 4,0
	Ryzyko operacyjne	1,0 - 4,0
Korekty oceny końcowej BION		
Kryterium	Maksymalna ocena	
Kapitał własny TFI był niższy niż kapitał wymagany ustawowo, a TFI nie uzupełniło kapitału własnego do ustawowo wymaganego poziomu przez okres 3 miesięcy.	4	
Ocena poziomu ryzyka ogółem, ocena adekwatności kapitałowej lub ocena zarządzania jest równa 4,0.	3	

<p>W sytuacji, gdy analityk stwierdzi, że ocena nadana na podstawie metodyki BION nie odzwierciedla w pełni faktycznej sytuacji podmiotu możliwe jest dokonanie korekty oceny w uzgodnieniu z Naczelnikiem WNBIF i po akceptacji Zastępcy Dyrektora DFI. W szczególności ocena końcowa może zostać obniżona, gdy podmiot nie zastosował się do istotnych zaleceń organu nadzoru wynikających z poprzedniej oceny BION.</p>	<p>2,0-4,0</p>
--	----------------

Niezależnie od możliwości dokonania korekt oceny BION na podstawie przyjętych kryteriów, w uzasadnionych przypadkach ocena BION zarówno za poszczególne oceniane obszary, jak też i ocena końcowa BION może podlegać korekcie eksperckiej.

Ocena BION otrzymana na podstawie agregacji ocen cząstkowych oraz ewentualnych korekt ocen poszczególnych obszarów podlega zaokrągleniu do pełnych ocen końcowych zgodnie z poniższym zestawieniem:

Ocena BION od	Ocena BION do	Ocena końcowa BION
1,00	1,75	1
1,76	2,50	2
2,51	3,25	3
3,26	4,00	4

Zaokrąglona zgodnie z powyższymi kryteriami ocena końcowa BION może podlegać korekcie, w oparciu o katalog kryteriów korekty oceny końcowej BION oraz może być dodatkowo korygowana w sposób ekspercki.

6. Załącznik – kryteria wykorzystywane w ocenie BION

6.1. Ryzyko netto

6.1.1. Ryzyko kredytowe

OCENA POZIOMU RYZYKA KREDYTOWEGO TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
Udział finansowych aktywów "niepłynnych" w aktywach ogółem			
<10%	<10%;25)	<25%;50%)	≥50%
Udział finansowych aktywów "niepłynnych" w aktywach finansowych			
<10%	<10%;25)	<25%;50%)	≥50%
Udział należności w aktywach ogółem			
<10%	<10%;30%)	<30%;40%)	≥40%
Udział należności nieprzeterminowanych, z okresem płatności >30 dni w aktywach ogółem			
<2%	<2%;3%)	<3%;5%)	≥5%
Udział należności przeterminowanych w aktywach ogółem			
<2%	<2%;3%)	<3%;5%)	≥5%

OCENA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
Towarzystwo identyfikuje, dokonuje pomiaru, zarządza i monitoruje poziom ryzyka kredytowego towarzystwa, w oparciu o sformalizowane procedury.	Towarzystwo identyfikuje, dokonuje pomiaru, zarządza i monitoruje poziom ryzyka kredytowego towarzystwa, ale procedury mają charakter niesformalizowany.		Towarzystwo nie identyfikuje, nie dokonuje pomiaru, nie zarządza i nie monitoruje poziomu ryzyka kredytowego towarzystwa.
W towarzystwie nie wystąpiły przypadki naruszenia ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.			W towarzystwie miały miejsce przypadki naruszenia ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.
Zarząd otrzymuje niezwłocznie szczegółowe raporty w przypadku naruszenia ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.	Zarząd otrzymuje niezwłocznie ogólne raporty w przypadku naruszenia ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.	Zarząd otrzymuje okresowo (sporadycznie) ogólne raporty w przypadku naruszenia ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.	Zarząd nie otrzymuje informacji o naruszeniu ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.
W TFI funkcjonuje sformalizowana procedura zapewniająca przekazywanie Zarządowi informacji o naruszeniach ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.			W TFI nie funkcjonuje sformalizowana procedura zapewniająca przekazywanie Zarządowi informacji o naruszeniach ograniczeń wskazanych w art. 65 ustawy o funduszach inwestycyjnych.

6.1.2. Ryzyko rynkowe

OCENA RYZYKA RYNKOWEGO TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
Niewielki wpływ negatywnej zmiany wyceny aktywów finansowych na wynik finansowy, ryzyko rynkowe nie wpływa negatywnie na stabilność wyniku finansowego i wypełnianie wymogów kapitałowych przez TFI. Spadek o 30% wartości posiadanych aktywów finansowych (pomniejszonych o środki pieniężne) nie doprowadzi do powstania straty i zachowane zostaną wymogi kapitałowe.	Umiarkowany wpływ negatywnej zmiany wyceny aktywów finansowych na wynik finansowy, ryzyko rynkowe może w sposób nieznaczący wpływać negatywnie na stabilność wyniku finansowego TFI. Spadek o 30% wartości posiadanych aktywów finansowych (pomniejszonych o środki pieniężne) doprowadzi do powstania straty ale zachowane zostaną wymogi kapitałowe.	Podwyższony wpływ negatywnej zmiany wyceny aktywów finansowych (pomniejszonych o środki pieniężne) na wynik finansowy, ryzyko rynkowe może w sposób znaczący wpływać negatywnie na stabilność wyniku finansowego. Spadek o 30% wartości posiadanych aktywów finansowych (pomniejszonych o środki pieniężne) doprowadzi do powstania straty i spadku kapitału własnego TFI do 5% poniżej wymogów kapitałowych.	Wpływ negatywnej zmiany wyceny aktywów finansowych na wynik finansowy jest wysoki, ryzyko rynkowe w sposób istotny wpływa negatywnie na stabilność wyniku finansowego oraz wypełnianie wymogów kapitałowych przez TFI. Spadek o 30% wartości posiadanych aktywów finansowych (pomniejszonych o środki pieniężne) doprowadzi do powstania straty i spadku kapitału własnego TFI ponad 5% poniżej wymogów kapitałowych.
Udział środków pieniężnych oraz papierów emitowanych przez SP lub NBP w sumie aktywów			
≥70%	<45%;70%)	<25%;45%)	≤25%

OCENA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM RYNKOWYM TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
Towarzystwo identyfikuje, dokonuje pomiaru, zarządza i monitoruje poziom ryzyka rynkowego towarzystwa, w oparciu o sformalizowane procedury.	Towarzystwo identyfikuje, dokonuje pomiaru, zarządza i monitoruje poziom ryzyka rynkowego towarzystwa, ale procedury mają charakter niesformalizowany.		Towarzystwo nie identyfikuje, nie dokonuje pomiaru, nie zarządza i nie monitoruje poziomu ryzyka rynkowego towarzystwa.

6.1.3. Ryzyko operacyjne

OCENA RYZYKA OPERACYJNEGO TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
TFI zarządza 3 lub mniej funduszami lub subfunduszami.	TFI zarządza od 4 do 9 funduszami lub subfunduszami.	TFI zarządza od 10 do 20 funduszami lub subfunduszami.	TFI zarządza więcej niż 20 funduszami lub subfunduszami.
TFI zarządza wyłącznie funduszami otwartymi lub	TFI zarządza funduszami otwartymi oraz publicznymi funduszami zamkniętymi.		TFI zarządza funduszami otwartymi oraz niepublicznymi funduszami zamkniętymi.

wyłącznie funduszami zamkniętymi.			
Liczba rejestrów uczestników funduszy typu otwartego (FIO, SFIO) stanowi mniej niż 3% sumy rejestrów dla rynku.	Liczba rejestrów uczestników funduszy typu otwartego (FIO, SFIO) znajduje się w przedziale <3%;5%).	Liczba rejestrów uczestników funduszy typu otwartego (FIO, SFIO) znajduje się w przedziale <5%;10%).	Liczba rejestrów uczestników funduszy typu otwartego (FIO, SFIO) stanowi 10% sumy rejestrów dla rynku lub więcej.
TFI nie przeprowadza zmian organizacyjnych i technologicznych, zmian strategii i nie uczestniczy w procesach przejścia i fuzji.	TFI pracuje w ustabilizowanej strukturze organizacyjnej i technicznej, proces zmian zakończono ponad 3 lata temu, procesy biznesowe działają rutynowo.	TFI pracuje w nowej strukturze organizacyjnej lub technicznej, proces zmian zakończono 1 do 2 lat temu, procesy biznesowe zbliżone do zakładanych docelowo, część z nich wymaga dopracowania.	TFI jest w trakcie istotnych zmian organizacyjnych lub technicznych lub uczestniczy w procesie przejścia lub fuzji lub jest towarzystwem które otrzymało zezwolenie w okresie do 12 miesięcy.
TFI nie odnotowało w okresie objętym oceną uzasadnionych skarg, reklamacji klientów.	TFI w okresie objętym oceną stwierdziło, iż liczba uzasadnionych skarg, reklamacji klientów jest mała (<1 skarga/ fundusz).	TFI w okresie objętym oceną stwierdziło, iż przypadki uzasadnionych skarg, reklamacji klientów są częste (2-5 skarg/fundusz).	TFI w okresie objętym oceną stwierdziło, iż większość skarg, reklamacji klientów jest uzasadniona. (>5 skarg na fundusz).
TFI nie odnotowało w badanym okresie sporów z klientami lub w okresie objętym oceną zakończone ugodowo spory z klientami TFI stanowiły >75% sporów w badanym okresie.	W okresie objętym oceną zakończone ugodowo spory z klientami TFI stanowiły (50%;75%)> sporów w badanym okresie.	W okresie objętym oceną zakończone ugodowo spory z klientami TFI stanowiły <30%;50%)> sporów w badanym okresie.	W okresie objętym oceną zakończone ugodowo spory z klientami TFI stanowiły <30% sporów w badanym okresie.
Czynności agenta transferowego wykonuje TFI w ramach swojej struktury organizacyjnej bądź towarzystwo zarządza funduszami nie wymagającymi korzystania z agenta transferowego.	Umowa z agentem transferowym obejmuje podstawowe czynności agenta transferowego tj. ewidencje jednostek uczestnictwa i/lub certyfikatów inwestycyjnych. Pozostałe czynności są wykonywane przez TFI.	Umowa z agentem transferowym obejmuje szeroki zakres świadczonych usług m.in. księgowość funduszy, telefoniczną obsługę klienta.	Umowa z agentem transferowym zawiera bardzo szeroki zakres świadczonych usług wykraczających poza funkcje agenta transferowego, np. dystrybucja jednostek, akcje reklamowe.
TFI nie korzysta z usług podmiotów trzecich w zakresie dystrybucji j.u./certyfikatów, prowadzenia usług księgowych, wyceny lokat funduszy inwestycyjnych.			TFI korzysta z usług podmiotów trzecich w co najmniej jednym z zakresów: dystrybucji j.u./certyfikatów, prowadzenia usług księgowych, wyceny lokat funduszy inwestycyjnych.
Towarzystwo zarządza portfelami funduszy inwestycyjnych w oparciu o własne			Towarzystwo zleciło zarządzanie portfelami funduszy inwestycyjnych zewnętrznemu podmiotowi.

zasoby.			
Wszystkie systemy informatyczne wykorzystywane w TFI posiadają automatyczne interfejsy.	Występują pojedyncze przypadki ręcznego przenoszenia danych pomiędzy systemami informatycznymi.	Występują liczne przypadki ręcznego przenoszenia danych pomiędzy systemami informatycznymi.	Brak automatycznych interfejsów między systemami transakcyjnymi i ewidencyjnymi (stosowane rozwiązania zastępcze np. oparte o ręczne księgowania lub oprogramowanie biurowe np. excel).
TFI terminowo realizowało wszystkie zlecenia klientów funduszy zarządzanych przez TFI.	Występowały sporadyczne przypadki opóźnień w realizacji zleceń klientów funduszy zarządzanych przez TFI.		Występowały częste lub powtarzalne przypadki opóźnień w realizacji zleceń klientów funduszy zarządzanych przez TFI.
TFI terminowo realizuje wypłaty środków pieniężnych należnych uczestnikom funduszy zarządzanych przez TFI, z tytułu składanych zleceń odkupienia j.u./wykupu certyfikatów inwestycyjnych.	Występowały sporadyczne przypadki opóźnień, nie przekraczających 2 dni w terminowej realizacji wypłat środków pieniężnych należnych uczestnikom funduszy zarządzanych przez TFI z tytułu składanych zleceń odkupienia j.u./wykupu certyfikatów inwestycyjnych. Przypadki te były niezależne od TFI.		Występowały częste lub powtarzające się przypadki opóźnień, nie przekraczających 2 dni, w terminowej realizacji wypłat środków pieniężnych należnych uczestnikom funduszy zarządzanych przez TFI z tytułu składanych zleceń odkupienia j.u./wykupu certyfikatów inwestycyjnych. Występowały przypadki opóźnień w wypłacie środków uczestnikom funduszy zarządzanych przez TFI powyżej 2 dni.
TFI terminowo realizuje obowiązki w zakresie sprawozdawczości obligatoryjnej. Jakość sprawozdań jest wysoka.	TFI terminowo realizuje obowiązki w zakresie sprawozdawczości obligatoryjnej. Jakość sprawozdań wykazuje nieliczne uchybienia, które mają charakter sporadyczny	TFI terminowo realizuje obowiązki w zakresie sprawozdawczości obligatoryjnej, ale zdarzają się przypadki opóźnień. Jakość sprawozdań wykazuje znaczną ilość błędów.	TFI nieterminowo realizuje obowiązki w zakresie sprawozdawczości obligatoryjnej. Jakość sprawozdań wykazuje znaczną ilość błędów.

OCENA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM			
(1)	(2)	(3)	(4)
Towarzystwo identyfikuje oraz opisuje ryzyko operacyjne, które może wystąpić w prowadzonej działalności. Proces identyfikacji ryzyka operacyjnego jest dokonywany w regularnych odstępach czasu.	Towarzystwo identyfikuje oraz opisuje ryzyko operacyjne, które może wystąpić w prowadzonej działalności. Proces identyfikacji ryzyka operacyjnego miał charakter jednorazowy.		Towarzystwo nie identyfikuje ryzyka operacyjnego, które może wystąpić w prowadzonej działalności.

<p>W TFI funkcjonuje oddzielna komórka kontroli działalności w zgodności z prawem (compliance) pod kierownictwem Inspektora Nadzoru.</p>	<p>W TFI funkcje kontroli działalności w zgodności z prawem (compliance) pełni Inspektor Nadzoru w formie stanowiska jednoosobowego. / TFI na podstawie art. 48 ust.1 UFI jest wyłączone z wymogu posiadania systemu kontroli wewnętrznej i w TFI nie funkcjonuje system kontroli działalności w zgodzie z prawem (compliance) oraz stanowisko Inspektora Nadzoru.</p>	<p>W TFI funkcje kontroli działalności w zgodności z prawem (compliance) sprawuje Inspektor Nadzoru będący jednocześnie Członkiem Zarządu TFI.</p>	<p>W TFI nie ma osoby pełniącej funkcje Inspektora Nadzoru.</p>
<p>W TFI funkcjonuje niezależna, wydzielona w strukturze organizacyjnej jednostka ds. zarządzania ryzykiem.</p>	<p>W TFI funkcjonuje niezależna, wydzielona w strukturze organizacyjnej jednostka ds. zarządzania ryzykiem. Jednostka funkcjonuje w ramach stanowiska jednoosobowego./ TFI na podstawie art. 48 ust.1 UFI jest wyłączone z wymogu posiadania systemu kontroli wewnętrznej i w TFI nie funkcjonuje system zarządzania ryzykiem oraz nie ma wydzielonej jednostki ds. zarządzania ryzykiem.</p>	<p>W TFI funkcję jednostki ds. zarządzania ryzykiem sprawuje Członek Zarządu TFI, który nie bierze udziału w wykonywaniu czynności operacyjnych dotyczących ustalania poziomu i rodzaju ryzyka ponoszonego przez fundusze.</p>	<p>W TFI nie ma osoby pełniącej funkcję jednostki ds. Zarządzania ryzykiem lub osoba pełniąca taką funkcję posiada wpływ na ustalanie poziomu i rodzaju ryzyka ponoszonego przez fundusze.</p>
<p>W TFI funkcjonuje oddzielna komórka audytu wewnętrznego. Pracownicy komórki audytu wewnętrznego nie pełnią innych funkcji w Towarzystwie.</p>	<p>W TFI funkcjonuje oddzielna komórka audytu wewnętrznego. Pracownicy komórki audytu wewnętrznego pełnią również inne funkcje w Towarzystwie/ funkcja audytu wewnętrznego w związku z małą skalą prowadzonej działalności sprawowana jest przez członków zarządu Towarzystwa/TFI na podstawie art. 48 ust.1 UFI jest wyłączone z wymogu posiadania systemu kontroli wewnętrznej i w TFI nie funkcjonuje audyt wewnętrzny.</p>	<p>W TFI nie funkcjonuje oddzielna komórka audytu wewnętrznego. Pomimo znaczącej skali działalności funkcja audytu wewnętrznego sprawowana jest w ramach kompetencji zarządu Towarzystwa.</p>	<p>W TFI nie funkcjonuje audyt wewnętrzny.</p>
<p>Towarzystwo posiada i regularnie aktualizuje zbiór obowiązujących regulacji wewnętrznych.</p>	<p>Towarzystwo posiada zbiór obowiązujących regulacji wewnętrznych, ale ich aktualizacja jest nieregularna.</p>	<p>Towarzystwo posiada zbiór obowiązujących regulacji wewnętrznych, ale nie jest on aktualizowany.</p>	<p>Towarzystwo nie posiada zbioru obowiązujących regulacji wewnętrznych lub obowiązujące regulacje wewnętrzne mają charakter niesformalizowany.</p>

TFI posiada procedury rozpatrywania skarg klientów TFI, określające terminy rozpatrywania skarg składanych przez klientów, a wszystkie skargi rozpatrzone zostały z zachowaniem przewidzianych w procedurze terminów.		TFI posiada procedury rozpatrywania skarg klientów TFI, określające terminy rozpatrywania skarg składanych przez klientów. Ponad 90% skarg rozpatrzonych zostało z zachowaniem przewidzianych w procedurze terminów.	TFI posiada procedury rozpatrywania skarg klientów TFI, określające terminy rozpatrywania skarg składanych przez klientów. Mniej niż 90% skarg rozpatrzonych zostało z zachowaniem przewidzianych w procedurze terminów.
Towarzystwo, na podstawie wdrożonej procedury, przekazuje klientom informacje o możliwości złożenia reklamacji (skargi), a także informacje o sposobie, miejscu i terminach składania oraz rozpatrywania reklamacji na etapie zawierania umowy. Informacje zawierają także pouczenie o możliwości polubownego rozwiązania sporu.	Towarzystwo zamieszcza informacje o możliwości złożenia reklamacji (skargi), a także informacje o sposobie, miejscu i terminach składania oraz rozpatrywania reklamacji jedynie na swojej stronie internetowej. Informacje zawierają także pouczenie o możliwości polubownego rozwiązania sporu. Towarzystwo posiada wdrożoną procedurę określającą sposób i terminy załatwiania reklamacji.	Towarzystwo nie informuje klientów o możliwości złożenia reklamacji (skargi), a także informacji o sposobie, miejscu i terminach składania oraz rozpatrywania reklamacji. W przypadku wpłynięcia skargi klienta w związku z prowadzoną działalnością TFI, Towarzystwo informuje klienta o możliwości polubownego rozwiązania sporu.	Towarzystwo nie informuje klientów o możliwości złożenia reklamacji (skargi), a także informacji o sposobie, miejscu i terminach składania oraz rozpatrywania reklamacji. W przypadku wpłynięcia skargi klienta w związku z prowadzoną działalnością TFI, Towarzystwo nie informuje klienta o możliwości polubownego rozwiązania sporu. W Towarzystwie nie została wdrożona procedura określająca sposób i terminy rozwiązywania sporów z klientami.
TFI w większości przypadków skarg (>75%) dążyło w pierwszej kolejności do ugodowego rozwiązywania sporów.	TFI zazwyczaj ((50%;75%> przypadków) dążyło do ugodowego rozwiązywania sporów z klientami.	TFI sporadycznie (<30%;50%> przypadków) dążyło do ugodowego rozwiązywania sporów z klientami.	TFI w przypadku reklamacji (skargi) klienta generalnie (<30% przypadków) nie dążyło do ugodowego rozwiązywania sporów z klientami.
TFI zdefiniowało kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) we wszystkich kluczowych procesach biznesowych (obszarach ryzyka), TFI wykorzystuje wskaźniki KRI do oceny parametrów jakościowych procesów biznesowych i oceny poziomu ryzyka operacyjnego.	TFI zdefiniowało kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) w krytycznych procesach biznesowych (obszarach ryzyka), KRI wykorzystywane są do oceny parametrów jakościowych procesów biznesowych.	TFI zdefiniowało kluczowe wskaźniki ryzyka (KRI) w wybranych procesach biznesowych (obszarach ryzyka) ale nie wykorzystuje ich do oceny poziomu ryzyka operacyjnego.	Towarzystwo nie zdefiniowało kluczowych wskaźników ryzyka (KRI).
Towarzystwo dysponuje pełną informacją o lokatach zarządzanych funduszy. Informacja ta zawiera kwalifikację lokat zgodną z ustawą, przesłanki kwalifikacji,	Towarzystwo dysponuje ograniczoną informacją o lokatach zarządzanych funduszy. Informacja ta nie zawiera jednego z poniższych elementów:	Towarzystwo dysponuje ograniczoną informacją o lokatach zarządzanych funduszy. Informacja ta nie zawiera dwóch z	Towarzystwo nie dysponuje informacją o lokatach zarządzanych funduszy, dotyczącą kwalifikacji lokat zgodną z ustawą,

dokumenty stanowiące podstawę decyzji inwestycyjnych oraz określenie wszystkich limitów inwestycyjnych obowiązujących dany składnik lokat.	kwalifikacji lokat zgodnej z ustawą, przesłanek kwalifikacji, dokumentów stanowiących podstawę decyzji inwestycyjnych lub określenia wszystkich limitów inwestycyjnych obowiązujących dany składnik lokat.	poniższych elementów: kwalifikacji lokat zgodnej z ustawą, przesłanek kwalifikacji, dokumentów stanowiących podstawę decyzji inwestycyjnych lub określenia wszystkich limitów inwestycyjnych obowiązujących dany składnik lokat.	przesłanek kwalifikacji, dokumentów stanowiących podstawę decyzji inwestycyjnych oraz określenia wszystkich obowiązujących dany składnik lokat limitów inwestycyjnych.
TFI posiada procedury kontroli agenta transferowego i dokonuje w każdym roku systematycznego monitoringu agenta transferowego./Towarzystwo nie korzystało z usług agenta transferowego.		TFI nie posiada procedury kontroli agenta transferowego. W minionych 12 miesiącach TFI przeprowadziło doraźną kontrolę w agencji transferowym.	TFI nie posiada procedury kontroli agenta transferowego. W minionych 12 miesiącach TFI nie przeprowadziło kontroli w agencji transferowym.
W czynnościach podmiotu, któremu TFI zleciło zarządzanie portfelami funduszy nie wykryto żadnych nieprawidłowości, które mogłyby mieć wpływ na wyniki funduszy./ Towarzystwo nie zlecało zarządzania portfelami funduszy.	W czynnościach podmiotu, któremu TFI zleciło zarządzanie portfelami funduszy wykryto niewielkie nieprawidłowości ale nie miały one negatywnego wpływu na wyniki funduszy i nie stanowiły naruszenia prawa.	W czynnościach podmiotu, któremu TFI zleciło zarządzanie portfelami funduszy wykryto nieprawidłowości, które stanowiły naruszenie prawa.	W czynnościach podmiotu, któremu TFI zleciło zarządzanie portfelami funduszy wykryto nieprawidłowości, które miały negatywny wpływ na wyniki funduszy i stanowiły naruszenie prawa.
W działalności podmiotów, z których usług korzysta towarzystwo w zakresie dystrybucji j.u./certyfikatów inwestycyjnych, wyceny lokat funduszy, prowadzenia usług księgowych nie zostały zidentyfikowane nieprawidłowości w związku z zakresem obowiązków powierzonych przez towarzystwo tym podmiotom./ Towarzystwo nie korzystało z usług podmiotów trzecich w ww. zakresach.	W działalności podmiotów, z których usług korzysta towarzystwo w zakresie dystrybucji j.u./certyfikatów inwestycyjnych, wyceny lokat funduszy, prowadzenia usług księgowych zostały zidentyfikowane nieprawidłowości w związku z zakresem obowiązków powierzonych przez towarzystwo tym podmiotom, ale nie miały one negatywnego wpływu na funkcjonowanie funduszy i nie stanowiły naruszenia prawa.	W działalności podmiotów, z których usług korzysta towarzystwo w zakresie dystrybucji j.u./certyfikatów inwestycyjnych, wyceny lokat funduszy, prowadzenia usług księgowych zostały zidentyfikowane nieprawidłowości w związku z zakresem obowiązków powierzonych przez towarzystwo tym podmiotom, które stanowiły naruszenia prawa.	W działalności podmiotów, z których usług korzysta towarzystwo w zakresie dystrybucji j.u./certyfikatów inwestycyjnych, wyceny lokat funduszy, prowadzenia usług księgowych zostały zidentyfikowane nieprawidłowości w związku z zakresem obowiązków powierzonych przez towarzystwo tym podmiotom, które stanowiły naruszenia prawa i miały negatywny wpływ na funkcjonowanie funduszy.
W analizowanym okresie nie doszło do awarii systemów informatycznych.	W analizowanym okresie doszło do niewielkich awarii systemów informatycznych, które zostały usunięte jeszcze w dniu ich zaistnienia.	W analizowanym okresie doszło do awarii systemów informatycznych, które nie zostały usunięte w dniu ich zaistnienia, ale nie miały negatywnego wpływu na stabilność	W analizowanym okresie doszło do awarii systemów informatycznych, które miały negatywny wpływ na stabilność całego systemu informatycznego

		całego systemu informatycznego Towarzystwa.	Towarzystwa.
Towarzystwo posiada i stosuje sformalizowane procedury zapewniające ciągłość działania. Towarzystwo co najmniej 1 raz w roku testuje prawidłowość funkcjonowania procedur ciągłości działania.	Towarzystwo posiada i stosuje sformalizowane procedury zapewniające ciągłość działania. Towarzystwo testuje prawidłowość funkcjonowania procedur ciągłości działania rzadziej niż raz na rok.		Towarzystwo nie posiada sformalizowanych lub niesformalizowanych procedur zapewniających ciągłość działania.

6.1.4. Ryzyko trudnomierzalne

OCENA RYZYK TRUDNOMIERZALNYCH			
(1)	(2)	(3)	(4)
Towarzystwo nie stosuje <u>dźwigni finansowej</u> (instrumentów pochodnych, transakcji Repo/SBB lub pożyczek, kredytów, emisji obligacji) w zarządzaniu funduszami.	Towarzystwo w zarządzaniu funduszami stosuje instrumenty pochodne, transakcje Repo/SBB lub pożyczki, kredyty w zarządzaniu funduszami wyłącznie w celu ograniczenia ryzyka inwestycyjnego lub pozyskania bieżącej płynności związanej z odkupowaniem j.u. funduszy oraz brakiem możliwości upłynnienia lokat funduszu. Towarzystwo posiada procedury dotyczące zawierania powyższych transakcji.		Towarzystwo wykorzystuje <u>dźwignię finansową</u> (instrumenty pochodne, transakcje Repo/SBB, pożyczki, kredyty, emisje obligacji) w zarządzaniu funduszami.
Nie stwierdzono przypadków braku konkretnych raportów dot. systemu zarządzania ryzykiem funduszy lub błędnych danych w raportach.			Zostały stwierdzone przypadki braku konkretnych raportów dot. systemu zarządzania ryzykiem funduszy lub błędne dane w raportach.
Towarzystwo w ostatnich 12 miesiącach nie było stroną postępowań sądowych związanych z roszczeniami wobec TFI lub funduszu/y.	Towarzystwo w ostatnich 12 miesiącach było stroną postępowań sądowych związanych z roszczeniami wobec TFI lub funduszu/y ale wszystkie sprawy zostały rozstrzygnięte na korzyść TFI	Towarzystwo w ostatnich 12 miesiącach było/jest stroną postępowań sądowych związanych z roszczeniami wobec TFI lub funduszu które mogą narazić TFI na znaczne koszty finansowe.	Towarzystwo w ostatnich 12 miesiącach w wyniku wyroku sądu zostało zobowiązane do wypłaty środków finansowych na rzecz skarżącego.

Sprawozdanie finansowe TFI oraz funduszy zarządzanych przez towarzystwo uzyskało opinię biegłego rewidenta bez zastrzeżeń.	Opinia biegłego rewidenta do sprawozdań finansowych TFI lub jednego z funduszy zarządzanych przez towarzystwo została wydana z komentarzem lub komentarzami - niepodważającymi ogólnej, pozytywnej oceny sprawozdania, a wskazane komentarze nie rodzą skutków finansowych bądź administracyjnych.	Opinia biegłego rewidenta do sprawozdań finansowych kilku z funduszy zarządzanych przez towarzystwo została wydana z zastrzeżeniem lub zastrzeżeniami - niepodważającymi ogólnej, pozytywnej oceny sprawozdania.	Została wydana opinia biegłego rewidenta z zastrzeżeniami do sprawozdań finansowych TFI lub jednego z funduszy zarządzanych przez towarzystwo lub biegły odmówił wyrażenia opinii.
Żaden z funduszy otwartych zarządzanych przez towarzystwo nie odnotował w ciągu ostatnich 12 miesięcy zmniejszenia WAN poniżej 2,5 mln zł.	Fundusze otwarte zarządzane przez towarzystwo nie odnotowały w ciągu ostatnich 12 miesięcy zmniejszenia WAN poniżej 2,5 mln zł, ale WAN nie spadł poniżej 2,2 mln zł.	Fundusze otwarte zarządzane przez towarzystwo nie odnotowały w ciągu ostatnich 12 miesięcy zmniejszenia WAN poniżej 2,2 mln zł, ale WAN nie spadł poniżej 2 mln zł.	Fundusze otwarte zarządzane przez towarzystwo nie odnotowały w ciągu ostatnich 12 miesięcy zmniejszenia WAN poniżej 2 mln zł.
Nie zanotowano przypadków dokonania błędnej wyceny jednostek/certyfikatów.	Od 1 do 3 przypadków dokonania błędnej wyceny jednostek/certyfikatów.	Od 4 do 8 przypadków dokonania błędnej wyceny jednostek/certyfikatów.	Powyżej 8 przypadków dokonania błędnej wyceny jednostek/certyfikatów.
Nie zanotowano przypadków niedokonania wyceny jednostek/certyfikatów.	Zanotowano 1 przypadek niedokonania wyceny jednostek/certyfikatów.	Od 2 do 3 przypadków niedokonania wyceny jednostek/certyfikatów.	Powyżej 3 przypadków niedokonania wyceny jednostek/certyfikatów.
Nie wystąpiły przypadki zawieszenia odkupywania jednostek przez fundusz.	Wystąpił 1 przypadek zawieszenia odkupywania jednostek przez fundusz, ale nie trwał on dłużej niż 3 dni.	Wystąpił 1 przypadek zawieszenia odkupywania jednostek przez fundusz i trwał on od 4 do 14 dni.	Wystąpił 1 przypadek zawieszenia odkupywania jednostek przez fundusz i trwał on powyżej 14 dni lub wystąpił więcej niż 1 przypadek zawieszenia odkupywania jednostek przez fundusz.
Wskaźnik aktywnych przekroczeń limitów inwestycyjnych na fundusz/subfundusz jest mniejszy od 0,1.	Wskaźnik aktywnych przekroczeń limitów inwestycyjnych na fundusz/subfundusz w przedziale <0,1-1>.	Wskaźnik aktywnych przekroczeń limitów inwestycyjnych na fundusz/subfundusz w przedziale <1,1-2,5>.	Wskaźnik aktywnych przekroczeń limitów inwestycyjnych na fundusz/subfundusz >2,5.

6.2. Adekwatność kapitałowa

ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
WPK >4	WPK w przedziale 1,51-4	WPK w przedziale 1-1,5	WPK <1
WUK <0,5	WUK w przedziale 0,5-1	WUK w przedziale 1,01-2	WUK >2
WPR >5%	WPR w przedziale 1%-5%	WPR w przedziale 0,25%-0,99%	WPR <0,25%
Kwota wypłaconej dywidendy lub wartość akcji objętych skupem akcji własnych przez Towarzystwo w relacji do kapitału	Kwota wypłaconej dywidendy lub wartość akcji objętych skupem akcji własnych przez Towarzystwo w relacji do kapitału własnego	Kwota wypłaconej dywidendy lub wartość akcji objętych skupem akcji własnych przez Towarzystwo w relacji do kapitału własnego Towarzystwa przed wypłatą/skupem znajduje	Kwota wypłaconej dywidendy lub wartość akcji objętych skupem akcji własnych przez Towarzystwo w relacji do kapitału własnego

własnego Towarzystwa przed wypłatą/skupem nie przekracza 10%.	Towarzystwa przed wypłatą/skupem znajduje się w przedziale <10%;20%).	się w przedziale <20%;30%).	Towarzystwa przed wypłatą/skupem jest większa lub równa 30%.
Towarzystwo w minionym okresie nie zanotowało spadku kapitału własnego poniżej minimalnych wymogów kapitałowych.			Towarzystwo w minionym okresie zanotowało spadek kapitału własnego poniżej minimalnych wymogów kapitałowych.

6.3. Zarządzanie podmiotem

OCENA JAKOŚCI ZARZĄDZANIA TFI			
(1)	(2)	(3)	(4)
Zarząd towarzystwa funkcjonuje w pełnym składzie, zgodnie z przepisami prawa w całym badanym okresie. W badanym okresie nie dokonywano zmian w zarządzie podmiotu.	Zarząd towarzystwa funkcjonuje aktualnie w pełnym składzie, zgodnie z przepisami prawa, ale w badanym okresie nastąpiła zmiana nie więcej niż dwóch członków zarządu.	Zarząd towarzystwa funkcjonuje w pełnym składzie, zgodnie z przepisami prawa – ale w badanym okresie zarząd nastąpiła zmiana więcej niż dwóch członków zarządu.	Zarząd towarzystwa funkcjonuje w niepełnym składzie, niezgodnie z przepisami prawa lub w badanym okresie zarząd przez pewien czas funkcjonował w niepełnym składzie.
W zarządzie towarzystwa funkcjonuje podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności TFI, który zapewnia brak istnienia jakichkolwiek konfliktów interesów.		W zarządzie towarzystwa funkcjonuje podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności TFI, jednak tym samym osobom podlegają komórki, między którymi może istnieć konflikt interesów.	W zarządzie towarzystwa nie funkcjonuje podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności TFI.
Rada Nadzorcza Towarzystwa funkcjonuje w pełnym składzie, zgodnie z przepisami prawa w całym badanym okresie. W badanym okresie nie dokonywano zmian w składzie Rady Nadzorczej.	Rada Nadzorcza Towarzystwa funkcjonuje aktualnie w pełnym składzie, zgodnie z przepisami prawa, ale w badanym okresie nastąpiła zmiana nie więcej niż połowy składu Rady Nadzorczej.	Rada Nadzorcza Towarzystwa funkcjonuje aktualnie w pełnym składzie, zgodnie z przepisami prawa, ale w badanym okresie nastąpiła zmiana więcej niż połowy składu Rady Nadzorczej.	Rada Nadzorcza Towarzystwa funkcjonuje w niepełnym składzie, niezgodnie z przepisami prawa lub w badanym okresie Rada Nadzorcza przez pewien czas funkcjonowała w niepełnym składzie.
Powyżej 1/2 ogólnej liczby członków Rady Nadzorczej Towarzystwa stanowią członkowie niezależni, o odpowiednich kompetencjach, w rozumieniu Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.	Co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków Rady Nadzorczej Towarzystwa stanowią członkowie niezależni, o odpowiednich kompetencjach, w rozumieniu Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.	W skład Rady Nadzorczej Towarzystwa wchodzi 1 członek niezależny, o odpowiednich kompetencjach, w rozumieniu Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.	W skład Rady Nadzorczej Towarzystwa nie wchodzi żaden członek niezależny, w rozumieniu Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.

Nadzór sprawowany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej Towarzystwa odbywają się co najmniej 6 razy w roku.	Nadzór sprawowany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej Towarzystwa odbywają się co najmniej 4 razy w roku.	Nadzór sprawowany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady Nadzorczej Towarzystwa odbywają się co najmniej 2 razy w roku.	Nadzór sprawowany przez Radę Nadzorczą nie ma charakteru stałego, a posiedzenia Rady Nadzorczej Towarzystwa odbywają się co najwyżej raz w roku.
Regulacje wewnętrzne Towarzystwa przewidują, że Rada Nadzorcza Towarzystwa dokonuje regularnej (co najmniej raz w roku) oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych i przekazuje jej wyniki pozostałym organom Towarzystwa, a Towarzystwo udostępnia wyniki tej oceny na stronie internetowej.	Regulacje wewnętrzne Towarzystwa przewidują, że Rada Nadzorcza Towarzystwa dokonuje regularnej (co najmniej raz w roku) oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych i przekazuje jej wyniki pozostałym organom, natomiast Towarzystwo nie udostępnia wyników tej oceny na stronie internetowej.	Regulacje wewnętrzne Towarzystwa przewidują, że Rada Nadzorcza Towarzystwa dokonuje regularnej (co najmniej raz w roku) oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych, ale nie przekazuje jej wyników pozostałym organom Towarzystwa. Towarzystwo nie udostępnia wyników tej oceny na stronie internetowej.	Regulacje wewnętrzne Towarzystwa nie przewidują, że Rada Nadzorcza Towarzystwa dokonuje regularnej (co najmniej raz w roku) oceny stosowania Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
Towarzystwo w badanym okresie zatrudniało wymaganą prawem liczbę doradców inwestycyjnych (art. 45 UFI).			Towarzystwo w badanym okresie nie zatrudniało wymaganej prawem liczby doradców inwestycyjnych (art. 45 UFI).
Towarzystwo posiada sformalizowaną politykę kadrową oraz ciągłości zachowania procesów, która zapewnia ciągłość funkcjonowania funduszy i towarzystwa.			Towarzystwo nie posiada sformalizowanej polityki kadrowej oraz ciągłości zachowania procesów, która zapewniałaby ciągłość funkcjonowania funduszy i towarzystwa.
W analizowanym okresie działalność towarzystwa lub zarządzanych funduszy nie wzbudziła zastrzeżeń ze strony UKNF.	W analizowanym okresie działalność towarzystwa lub zarządzanych funduszy wzbudziła niewielkie zastrzeżenia ze strony UKNF, wymagające podjęcia jednostkowej korespondencji z TFI.	W analizowanym okresie działalność towarzystwa lub zarządzanych funduszy wzbudziła umiarkowane zastrzeżenia ze strony UKNF, skutkujące cykliczną korespondencją z TFI.	W analizowanym okresie działalność towarzystwa lub zarządzanych funduszy wzbudziła istotne zastrzeżenia ze strony UKNF, które mogły wpłynąć negatywnie na stabilność towarzystwa lub interes uczestników funduszy.
Towarzystwo w badanym okresie osiąga ROA >20%.	Towarzystwo w badanym okresie osiąga ROA w przedziale 5,01%-20%.	Towarzystwo w badanym okresie osiąga ROA w przedziale 0-5%.	Towarzystwo w badanym okresie osiąga ujemne ROA.

Wskaźnik wynik finansowy / zarządzane aktywa dla TFI >0,75%.	Wskaźnik wynik finansowy / zarządzane aktywa dla TFI w przedziale (0,1%;0,75%).	Wskaźnik wynik finansowy / zarządzane aktywa dla TFI w przedziale <0-0,1%>.	Wskaźnik wynik finansowy / zarządzane aktywa dla TFI <0.
Wskaźnik ogólnego zadłużenia TFI <20%.	Wskaźnik ogólnego zadłużenia TFI w przedziale <20%;25%).	Wskaźnik ogólnego zadłużenia TFI w przedziale <25%;35%).	Wskaźnik ogólnego zadłużenia TFI ≥35%.
Udział kosztów stałych w kosztach ogółem <30%.	Udział kosztów stałych w kosztach ogółem znajduje się w przedziale <30%;40%).	Udział kosztów stałych w kosztach ogółem znajduje się w przedziale <40%;50%).	Udział kosztów stałych w kosztach ogółem ≥ 50%.
Towarzystwo udostępnia informacje o stosowaniu ZŁK na stronie internetowej TFI.			Towarzystwo nie udostępnia informacji o stosowaniu ZŁK na stronie internetowej TFI.
W Towarzystwie funkcjonuje sformalizowana polityka wynagradzania członków organu nadzorującego i organu zarządzającego, a także osób pełniących kluczowe funkcje, uwzględniająca wymogi wskazane w Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.		W Towarzystwie funkcjonuje niesformalizowana polityka wynagradzania członków organu nadzorującego i organu zarządzającego, a także osób pełniących kluczowe funkcje, uwzględniająca wymogi wskazane w Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.	W Towarzystwie nie funkcjonuje polityka wynagradzania członków organu nadzorującego i organu zarządzającego, a także osób pełniących kluczowe funkcje, uwzględniająca wymogi wskazane w Zasadach Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych.
Kontrola zgodności działalności z prawem jest kompetentna i prawidłowo realizuje swoje zadania. Przeprowadzone kontrole są adekwatne do profilu i poziomu ryzyka. Wykonane kontrole oraz wnioski są właściwie prezentowane. Zadania kontroli zgodności działalności z prawem realizowane są terminowo.	Kontrola zgodności działalności z prawem jest kompetentna i prawidłowo realizuje swoje zadania. Przeprowadzone kontrole są generalnie adekwatne do profilu i poziomu ryzyka. Wykonane kontrole oraz wnioski są właściwie prezentowane. Występują pojedyncze przypadki zastrzeżeń do realizowanych zadań kontroli zgodności działalności z prawem./ TFI na podstawie art. 48 ust.1 UFI jest wyłączone z wymogu posiadania systemu kontroli wewnętrznej i w TFI nie funkcjonuje system kontroli działalności w zgodzie z prawem (compliance) oraz stanowisko Inspektora Nadzoru.	Kontrola zgodności działalności z prawem jest kompetentna i w większości przypadków prawidłowo realizuje swoje zadania. Przeprowadzone kontrole są częściowo adekwatne do profilu i poziomu ryzyka. Wykonane kontrole oraz wnioski są właściwie prezentowane. Występują przypadki zastrzeżeń do realizowanych zadań kontroli zgodności działalności z prawem.	Kontrola zgodności działalności z prawem jest niekompetentna i nieprawidłowo realizuje swoje zadania. Przeprowadzone kontrole nie są adekwatne do profilu i poziomu ryzyka. Zadania kontroli zgodności działalności z prawem nie prezentują właściwych wniosków lub występują zastrzeżenia do realizowanych zadań kontroli zgodności działalności z prawem.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Plac Powstańców Warszawy 1
00-950 Warszawa

tel. (+48 22) 262-50-00
fax (+48 22) 262-51-11 (95)
e-mail: knf@knf.gov.pl

www.knf.gov.pl